

spannen en voortgezet. Daar fiscaal Fauchereau naar een vermeende misdaad heeft gezocht en van het strafprocesrecht is afgeweken, zijn de vonnissen tegen hen vernietigd. Booije is vanaf genoemde datum in zijn gage hersteld, [fol. 1166] met vergoeding ten laste van Fauchereau van de sinds oktober 1763 gederfde gage, emolumenten en kostgelden. Deze is schandelijk opgetreden en moet de vergoeding van f 1667 onverwijld in de kas storten. Het bestuur dient daarop toe te zien en dit bedrag naar Batavia over te maken. Roelofs is vrij gelaten om te Batavia of elders in zijn onderhoud te voorzien. Booije en Roelofs houden het recht om eventuele schuldigen aan hun schade en leed aan te spreken. Luitenant Booije heeft al aan een advocaat opgedragen inzage in de stukken te eisen, wat aan hem werd toegestaan. Was deze zaak wellicht niet aan onbekwaamheid te wijten, dan zou de Hoge Regering zijn ongenoegen nog duidelijker hebben geuit. Dit is onder de aandacht gebracht en men zou zulke onbekwaamheid in het vervolg niet meer accepteren, te meer daar er op de zaak tegen de gewezen resident op Wayer George Charles Guitton [fol. 1167] qua rechtspleging ook veel is aan te merken. Zoals het bestuur in de brief van 4 juni 1765 heeft bericht, zijn hijzelf en de bewijsstukken met hem naar Batavia gezonden. Ze zijn ook aan de advocaat-fiscaal gegeven, die verklaarde dat ze discutabel waren en dat Guitton mishandeld was. Er bleek uit de ondervragingen geenszins een tekort aan nootmuskaat en contanten, noch van machtsmisbruik en de zaak moest te Batavia maar geheel worden overgedaan. In politiek opzicht heeft het gebrek aan stukken veel werk gegeven en tot afwijkende besluiten geleid. Het bestuur schreef op 4 juni 1765 dat er bij Guitton een tekort aan contanten en specerijen was, maar het totaal was niet ingevuld. Net als reeds verleden jaar is besloten, zal hij wegens vorige wandaden als een nutteloos persoon [fol. 1168] naar Nederland worden gezonden. Maar uit de brief uit Banda van 27 augustus 1765 bleek dat Guittons totale debet op f 30.190 werd begroot. Daar dit veel meer is dan verwacht, is hij met opschorting van zijn wegzending in militair arrest geplaatst in afwachting van nog ontbrekende papieren, als een rekening-courant door speciale gecommiteerden, een eigenhandige brief en kasrekening van Guitton. Het enige definitieve was een uittreksel uit het negotiejournaal van Wayer over 1764/65. Om enig licht in deze zaak te krijgen zijn die aan de officier overhandigd, waarop een antwoord kwam dat bij het besluit van 26 oktober 1765 is gevoegd. [fol. 1169] Door gebrek aan stukken kan er niets definitiefs over deze zaak gezegd worden, ook niet na het raadplegen van het besluit van het bestuur van 29 januari 1765, wat moeilijk te vinden was en in de brief van 27 augustus niet werd vermeld. In afwachting van de gevraagde stukken blijft Guitton in civiel arrest, maar eindelijk kwamen die via Makassar. Ongeacht Guittons onbehoorlijke en honende taal tegen zijn superieuren, vooral tegen gouverneur Jacob Pelters over een tekort op specerijen, zijn die papieren aan de advocaat-fiscaal overhandigd om voor de Raad van Justitie te Batavia te dienen. Daar het duidelijk was dat het tekort dat bij verkoop f 30.190 was, onmogelijk van Guitton zou zijn te innen en de Bandase winstrekening op specerijen er daardoor zeer gunstig zou uitzien, daar het tekort op nootmuskaat en foelie naar de inkoopsprijs berekend maar f 2883 zou zijn, [fol. 1170] is besloten het eerste bedrag voorlopig aan Banda in rekening te brengen. Het valt te prijzen dat dominee Everhard Heijneke reeds op 18 augustus 1765 in het Maleis heeft geprekeet.)

Wij denzelven uyt onzen naam ook hebben laten betuygen en goed gekeurd den ginter uytgeschreevenen bededag ter zake van het volgens de jongste advisen nog aanhoudend schrikkelijk woeden van den Goenong Apij. Wij approuberen teffens de uiterlijk aangelegde middelen tegen het vlugten van Neiras inwoonders door een geëmaneerd placcaat en de voorziening tegen onverhoopte brand door 't verdubbelen van goede waterbalies bij dezelve.

Fol. 1170r-v.

(Men hoopt dat God deze onheilen bij het doorbreken van de westmoesson wegneemt. Wat de boedels onder de curator ad lites en sequester en hun voorgangers betreft hoopt men dat onderkoopman Gerardus Willem van Renesse zijn schuld, waarvan het bestuur in zijn brief het bedrag niet had ingevuld, heeft verantwoord. [fol. 1171] Bovendien ziet de Hoge